

Arbeiði á flakvirkjum

Arbeidsfólk á flakavirkjum fingur nú ein dagin spurnarblað frá »Deildin fyrri arbeiðs- og almannaheilsu«.

»Nakrir spurningar viðvíkjandi húðartrupulleikum« — 36 spurningar, sum hvør fyrri seg eru greinaðir út. Til dómis gevur 7. spurningur 10 møguleikar fyrri at seta ein kross.

Í innganginum verður greitt frá, at hetta er ein partur av einum norðurlendskum samstarvi. Seinast í spurnarblaðnum takkar Pál Weihe, arbeiðsmedisinar, okkum fyrri omakin.

Tað stendur arbeiðsfólkinum fritt, um tað vil lut-taka í hesi kanning. Og longu nú kann eg avdúka, út frá tí, eg havi hoyrt og míni egnu kenslu, at tað munnu vera tey fægstu, ið tíma at vera við. Reaktiónin er stutt sagt: »Sovordíð fjas! ... at vit skulu gjalda fyrri soverðnar akademikarar — teir skuldu verði ...«

Hetta kemur kanska onkrum arbeiðsmedisinarara datt við. Tí sita jú og arbeiða hart fyrri okkara besta. Og ein og annar hevur kanska lyndi at fáa gron, tá ið hann sammetir talið av útsendum spurnarblaðnum við talið, ið kemur inn aftur.

»Forbannað litið respons!« vil onkur hugsa, »her roynt man at hjálpa og bóta um støðuna, og so ...« Ja, so siga vit, arbeiðsfólkið, bara: »Sovordíð helvitis fjas!« Trý smá knúsnáð orð — at rokna fyrri einum samandrætti av eini nógv longri søgu.

Í spurnarblaðnum er greitt frá, at málið longu er kannað á donskum flakavirkjum: »Sjúkutekini vóru sum heild veik og stuttvarandi, sjáldan vóru tey arbeiðshindrandi ...«

Latið okkum imynda okkum, at ein arbeiðsmedisinar, istaðin fyrri at brúka sína tíð á skrivstovu, hevði vitjað flakavirkini og sjálvur kannað arbeiðsumhvørvið — og brúkt síni egnu eygu, oyru og arbeiðsmedisinska kunnleika!

So hevði hann skjótt sannað, at eitt áhugavert akademiskt problem: Hvat er tað í grundini, ið atvoldir hendan stuttvarandi skriða hjá teim, ið starvast á flakavirkjum? — bert er ein akademiskur trupulleiki.

Tá ið hann kemur inn, har fiskur verður avheysaður, flaktur, skraðlaður, traðkar hann inn í ein ógillan larm. Bert onkur brúkar hoyrivernd. (Hvi? — ampin er størri enn fyrimunurin).

Hvat tyding hevur tað fyrri arbeiðs- og almannaheilsuna, at fólk 8-10 timar dagliga standa í ræðuligum óljóði? Altså útyvir at tað ofta gevur høvuðpinu?

Portirini eru opin, so truckkarnir kunnu koyra. Eitt ævinligt gos. Við handarbakinum turka fólk tann dropan, ið altið hongur undir næsini. Nógva hava »bihulebetandelse«.

Fólk standa við óksl drignari upp um oyrað — herðarnir og nakkin eru ein einasta vødda-infiltration.

Við eitt langt borð standa fólk og hondflekja. Dag um dag, 8 timar á sama stað, í gummistývlum á betonggólvi.

Ein arbeiðsmedisinar við hollum kunnleika sær stumpar av útlendskum frágreiðingum fyrri sær: átta ár í hesum arbeiðsumhvøvi og ein hevur fullan rætt til invalidrentu.

Og hugsar: Larmandi maskinur í einum berum betongholi — hetta er jú idioti. Um tað so bert var kalvaposar, ein lat hanga á vegginum, vildi óljóðið minkað 30%.

Og teir í hondflekja — hetta er ljóðleyst — hvi standa tey her í øllum larminum?!

Og tey, ið taka frá — koyra flakið upp í bakkar — tey standa og toyggja seg niður allan dagin. Bein og ryggur gera ein 90 grads vinkul. Ein verður púra oyðilagdur um mjadnarnar.

Í næstu hól! Konufólk reinskera. Óljóð — øll standa á einum litlum skamli. Medisinarin sær, at tær standa og vagga, hava vektina á einum fót, so á hinum — sum hestar í fjosi. Oyðiløgd knø, ringan rygg, infiltratiónir í nakknum.

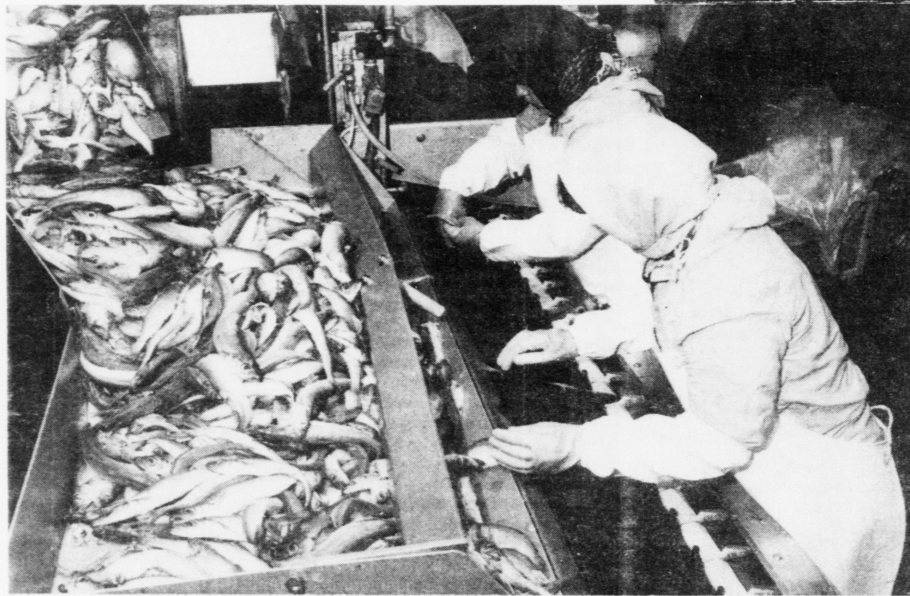
Úti við ein vegg stendur eitt næstan ljóðleyst pakkari — í larminum frá øllum hinum.

Fer arbeiðsmedisinarin inn, har slógvið verður fryst til minkafóður, luktur hann ammoniak. Altið er okkurt rø, ið lekur. Arbeiðsmedisinarin hugsar: Avleiðing — vatn í lungnum.

Um okkurt stórt rør fer at leka, hvat so? Hvat ger ein? Arbeiðsmedisinarin hyggur eftir onkrum frágreiðandi skelti. Men onki sæst!

Ein truckførari fer av truckinum, har hann situr 8-10 timar hvønn dag. Medisinarin sær, at setrið hevur so fáar innstillingar, at førarin eisini er kandidaturlur til ein ringan rygg.

Gevur medisinarin seg í

tos við eina av teimum mongu ommunum, ið ikki hava ráð at gevast, frættir hann, at hon tekur tveir sterkar giktapillarar (fyrri pinu) hvønn morgun. Áðrenn hon fer til arbeiðis. Osfr. Osfr.

Saltfiskahólið fortelur tað sama: Her framleiða vit ringar ryggir, ring knø, eyamar fótur, vødda-infiltratiónir. Í lastini — tað

sama. Í frystarinum — tað sama.

Góðu arbeiðsmedisinarar. Tá ið oyðilagdir ryggjar, infiltratiónir, høvuðpina, verkandi mjadnar, fótur í sori, vøddar, ið banka eymir av møði leygarðag og sunnudag — tá ið óljóðið, sum drepur hvørja hugsan — tá ið hetta er fornsoga, tá fara vit, arbeiðsfólkið, við

áhuga at svara uppá tykkara spurnarblað um eitt sindur av skriða.

Men sum nú er, hava vit eina kenslu av, at tit halda okkum fyrri gjøldur. Fyrri akademiskt spott. Øll vita, at kann man finna sær annað arbeiði, ja, so er man ikki á flakavirkjum. Hvi? — tí tann líkamliga slitastjan er so stór, at møguleikin fyrri at enda

avlamen er meira enn stóru.

Men hvi gera vit, arbeiðsfólkið, so ikki meira vart við okkum? Tað er heilt einfalt: So verða vit ikki biðin aftur. Arbeiðskeyparin keypir okkara arbeiðsmegi ein dag í senn.

Arbeidsmaður

Eru Føroyar eitt rættarsamfelag ella???

Henda spurning seti eg fram aftaná ta viferð, sum vit í Blindafelag Føroya hava verið úti fyrri nú í skjótt langa tíð, og tað sjálvt um vit ferð eftir ferð hava gjørt vart við okkum, bæði persónligt til Petur Simonsen og við ákæru til landsins hægstu myndugleikar um hesa framferð, ólóglig sum hon er, hvørki vilja ella kunnu góttaka undir nokrum umstøðum.

Formaðurin í nevndum okkara, settur av Føroya landsstýri móti okkara ynski, barnaskúlalærarin Petur Simonsen, Fuglafjørður, hevur og ger framvegis tann størsta ágang móti okkum; hvørki felagsins

viðtøkur og reglugerð, mótmælisskriv, undirskriftir virði hann og heldur ikki okkara yvirlysing.

Vit vera av honum viðgjørd uppá ein hátt, sum minnir vóru viðgjørd av Nazi-Hitler og Bróðir-Stalin.

Kanska hevur Petur Simonsen eisini sína loysn um okkara tilveru ella ikki tilveru í tí føroyska samfelagnum???

Hesir spurningar verða settir av meiriluta av limum í Blindafelag Føroya.

Tórshavn t. 19. mai 1990

Virðingarmest
Andras úr Pállstovu.

Vit niðurliggja veto móti ólógligum fundum á Blindastovni Føroya!

Tann ólógli og óreglugli framferðarháturin móti okkum limum í Blindafelag Føroya heldur tianverri áfram.

Vit niðurliggja veto og døma deyðar at verða allar fundir, har Jógvan Heinesen, fyrrverandi formaður hevur umboðað Blindafelag Føroya, frá árðalfundinum hjá Blindafelagnum 5/5-90 og fram til nýggjur eykaðalfundur er hildin í Blindafelagnum, har vit hava valt nýggjan formann.

Jógvan Heinesen sleit aðalfundin og noktaði viðgerð av misálitisvátan, ið send var Jógvani við kravi um, at hann skuldi siga seg frá sum for-

mann og úr nevnd Blindafelagsins.

Fleiri innkomin mál vóru tí ikki viðgjørd og skuldi fundurin takast upp aftur, men hesum blokerar Jógvan fyrri, hann sýtir okkum eykaðalfund og fara vit til tíl fútan við málinum um nýggjan eykaðalfund, um tað er neyðugt, ein av fyrstu døgnum.

Sum kunnugt var fundur hildin á Blindastovni Føroya 22/5-90, har Jógvan Heinesen ólógliga mótti upp sum umboð fyrri Blindafelagið, tá formaður Blindafelagsins altið er nevndarlímur í stýrinum fyrri Blindastovni Føroya.

Men Jógvan Heinesen er ikki okkara formaður meira, og tí umboðar hann heldur ikki Blindafelagið í stýrinum, og v. hann kunnaður um hetta; og eisini formaður í stýrinum, Petur Simonsen, varð kunnaður um hetta.

Jógvan Heinesen hevur heldur ongan rætt at mæta á komandi fundi, ið lýstur er at verða týsdagin 29/5-90.

Vit gera her stýrið við Petur Simonsen vart við, at so leingi Blindafelagið liggur í stjórnarloysi, orsakað av, at Jógvan Heinesen hevur brotið allar lógir í einari aðalfundarsamtakt og noktar okkum eykaðalfund — og um fundur verður hildin í stýrinum fyrri Blindastovni Føroya saman við Jógvan Heinesen, — er hesin fundur 29/5-90 eisini ólógligur fundur, eins og fundur, ið hildin varð 22/5-90.

Vit vilja eisini gera kunnugt, at um so er, at stýrið fyrri Blindastovni Føroya setir fólk í starv á Blindastovni Føroya, er hetta ein ólóglig starvssetan, og vit døma tað deytt at verða og góðtaka onga nýsetan av nýggjum starvsfyrstjóðfólki grundað av, at vit hava sett fyrstjóðfólkið, ið hevur arbeitt fyrri okkum sjónveiku í nógv ár, og tey síðstu tvey árinu sum fyrstjóðfólk á miðstöð okkara.

So til tykkum, sum søkt hava hetta ólógliga lýsta, áður setta starv sum fyrstjóðfólk, til tykkum vilja vit bert kunna um støðuna hjá okkum blindu, so ongin missuppfatan skal koma aftaná um hesa ólógliga starvs-

setan, tá kunnað er um tað frammanundan, bæði við hesum skrivi og í bløðunum frammanundan við yvirlysingum og øðrum skrivum.

Soleiðis gera vit vart við, at um nýtt fólk verður sett, er tað ólóglig setan — ikki eftir góðkendum og lógligum reglugerðum fyrri Blindastovni Føroya, og tí onki lógligt virði og soleiðis deytt at vera.

Virðingarmest fyrri meirilutan í Blindafelag Føroya
Andras úr Pállstovu.

